DER GARTENBAU
OGRODNICTWO

ORGAN DER GARTENBAUVERBÄNDE DES GENERALGOUVERNEMENTS
ORGAN ZWIĄZKÓW OGRODNICZYCH GENERALNEGO GUBERNATORSTWA

Nr. 1 **1. 9. 1942** **Jahrgang / rok I**

Bezugspreis monatlich Zl 1,10 zuzüglich Trägerlohn bzw. Postzustellgebühren. Erscheint jeweils zum 1. eines Monats. Bei höherer Gewalt oder sonstigen Einwirkungen besteht für den Verlag keine Verpflichtung für eine Ersatzlieferung. Anzeigebedingungen: 1 mm höhe und 22 mm breite Zeile 50 Gr. Grundschrift Nonpareille. Textspalte 1 mm Höhe und 94 mm Spaltenbreite Zl 4,—. Ermässigte Grundpreise laut Preisliste Nr. 1. — Briefanschrift: Agrarverlag, Krakau, Nürnbergstrasse 5a. — Telefon 11679 und 11680.

Prenumerata miesięczna zł. 1,10 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazuje się 1. każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania. Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wys. i 22 szer. 50 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalta tekstowa 1 mm wys. i 94 szer. zł 4,—. Zniżone ceny ogłoszeń w Cenniku Nr. 1. — Adres: Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Nürnbergstrasse 5a. — Telefon: 11679 i 11680.

Der Gartenbau in der Verwaltung des G. G.

Ogrodnictwo w zarządzie G. G.

Von Walter **Kupke**, Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft, Krakau

Gartenbau und Landwirtschaft gehören zusammen, hier wie dort wird den Boden genutzt. Unterschiede bestehen lediglich in der Form und Intensität der Nutzung. Infolgedessen ist die verwaltungsmässige Betreuung des Gartenbaues auch der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung Generalgouvernements übertragen worden. Die Hauptabteilung gliedert sich in verschiedene Abteilungen, von denen die Abteilung II alle Fragen bearbeitet, die mit der Produktion zusammenhängen, während die Abteilung III sich mit allen Fragen befasst, die die Erfassung, den Absatz und die Verwertung der Erzeugnisse betreffen. Die Abteilung II ist in mehrere Unterabteilungen aufgegliedert, und zwar

A Betriebswirtschaft
B Landbau
C Gartenbau
D Tierzucht
E Landmaschinen
F Pflanzenschutz

Den Gärtner interessiert selbstverständlich die Unterabteilung Gartenbau an erster Stelle. Sie hat in der jetzigen Kriegszeit die Aufgabe, die gesamte Erzeugung auf dem Sektor Gartenbau so zu lenken, dass in erster Linie die Bedürfnisse der Ernährungswirtschaft voll befriedigt werden. Die Unterabteilung Gartenbau sorgt ferner für die Bereitstellung der notwendigen Kontingente an Betriebsmitteln, wie Holz, Eisen, Glas, Kohlen, Futtermittel usw. Sie bestimmt und überwacht den Einsatz der staatlichen Förderungsmittel. Es werden hier auch alle Anordnungen vorbereitet, die auf die Erzeugung irgendwelchen Einfluss haben.

Der Regierung ist die Verwaltung der Distrikte unterstellt. Ihre Gliederung ist eine entsprechende. Die Produktionsfragen des Gartenbaues werden im Distrikt von einem reichsdeutschen Referenten bearbeitet. Das Referat Gartenbau ist im Distrikt in die Unterabteilung II der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft eingegliedert. Während der Unterabteilung Gartenbau der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft vorwiegend Aufgaben verwaltungsmässiger Art zufallen, sind die des Gartenbaureferenten in einem Distrikt mehr praktischer und ausführender Natur. Das bedeu-

Ogrodnictwo i rolnictwo należą do siebie, bowiem tak tu jak i tam ziemia jest użytkowana. Różnice istnieją tylko w formie intensyfikacji użytkowania. Z tej też przyczyny opiekę nad ogrodnictwem powierzono Głównemu Oddziałowi Wyżywienia i Rolnictwa przy Rządzie Generalnego Gubernatorstwa. Oddział Główny dzieli się na różne oddziały, z których jeden jako Oddział II opracowuje wszystkie zagadnienia związane z produkcją, podczas gdy Oddział III ujmuje wszystkie zagadnienia skupu, zbytu i przetwórstwa. Oddział II dzieli się na pododdziały a mianowicie:

A Organizacja gospodarstw wiejskich
B Produkcja roślinna
C Ogrodnictwo
D Hodowla zwierząt
E Maszyny rolnicze
F Ochrona roślin.

Ogrodnika interesuje w pierwszej linii naturalnie Pododdział Ogrodnictwo. Zadaniem jego jest w obecnym czasie wojennym tak pracować na odcinku produkcji, ażeby w pierwszej linii zaspokoić potrzeby gospodarki wyżywienia. Pododdział Ogrodnictwo stara się dalej o przydział różnych artykułów i materiałów potrzebnych w tej produkcji a to: paszę, węgiel, szkło, żelazo, drzewo i t. d. Ustala i kontroluje przypływ zasiłków. Tutaj opracowuje się także wszystkie zarządzenia, które mają jakikolwiek wpływ na produkcję.

Rządowi podporządkowane są zarządy okręgów. Ich podział jest taki sam. Kwestje produkcji ogrodnictwa opracowuje w Okręgu referent Niemiec. Referat Ogrodnictwa znajduje się w Pododdziale II Oddziału Wyżywienia i Rolnictwa.

Podczas gdy Pododdziałowi Ogrodnictwa w Głównym Oddziale Wyżywienia i Rolnictwa przypadają do załatwienia przede wszystkim sprawy administracyjne, to referenci ogrodnictwa w okręgach załatwiają więcej sprawy natury praktycznej. Krótko mówiąc, okręgi wprowadzają w czyn zarządzenia Rządu. Referent ogrodnictwa korzysta przy tym ze współpracy fachowego personelu polskiego względnie ukra-

tet kurz gesagt, dass durch den Distrikt die Anordnungen der Regierung in die Tat umgesetzt werden. Der Gartenbaureferent bedient sich hierbei des polnischen bzw. ukrainischen Fachpersonals der der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft angegliederten Landwirtschaftskammer. Die gärtnerischen Fachkräfte der früheren polnischen Landwirtschaftskammern wurden zum grössten Teil in die deutsche Verwaltung übernommen und noch wesentlich verstärkt. Es fehlte hier besonders an geeigneten Fachkräften für die Betreuung des Gemüsebaues.

Den Distrikten sind die Kreise verwaltungsmässig unterstellt, fast jeder Kreis hat heute seinen Gartenbauberater, gartenbaulich wichtige Kreise sogar deren mehrere. Als Gartenbauberater sind durchweg polnische bzw. ukrainische Fachkräfte tätig. Der Gartenbauberater eines Kreises erhält seine fachlichen Weisungen durch den Gartenbaureferenten des Distrikts über den Kreishauptmann bzw. Kreislandwirt. Die Tätigkeit eines Gartenbauberaters ist eine fast ausschliesslich praktische. Er übt vorwiegend Einzelberatung aus und wirkt bei Feststellungen und Erhebungen mit. Als unterstes Glied der Verwaltung hat er nachdrücklich dafür zu sorgen und zu überwachen, dass in seinem Arbeitsbereich alle angeordneten Massnahmen richtig und zweckentsprechend in die Tat umgesetzt werden.

Jeder Gärtner, ganz gleich, welcher Fachgruppe er angehört, hat das Recht, sich rat- und hilfesuchend an die Dienststellen zu wenden, die für die Betreuung des Gartenbaues eingesetzt sind. Selbstverständlich ist hierbei der vorgeschriebene Dienstweg einzuhalten. Alle Ansuchen sind deshalb, soweit nicht für besondere Einzelfälle andere Anordnungen gelten, zunächst dem zuständigen Kreisgartenberater vorzutragen. Dieser wird die meisten Anliegen schon in befriedigender Weise regeln können. Fälle, die schwieriger liegen oder besondere Bedeutung haben, werden von den Gartenbauberatern unverzüglich an den Gartenbaureferenten des Distrikts geleitet, der entweder selbst oder durch die ihm unterstellten Fachbeamten der Landwirtschaftskammer das Notwendige veranlasst. Kann auch hier keine Entscheidung getroffen werden, dann wird der Fall der Unterabteilung Gartenbau in der Hauptabteilung Ernährung und Lanwirtschaft zur Bearbeitung übergeben. Es hat keinen Zweck, wenn sich ein Gärtner unmittelbar mit irgendwelchen Wünschen an den Distrikt oder gar an die Regierung wendet. Er erreicht dadurch nur, dass seine Anträge eine aussergewöhnliche Verzögerung erleiden, denn sie werden doch wieder an die nachgeordneten Dienststellen zur Prüfung bzw. Erledigung zurückgesandt.

ińskiego pochodzenia, zatrudnionego przy Izbach Rolniczych, podporządkowanych Oddziałowi Wyżywienia i Rolnictwa.

Siły ogrodnicze byłych polskich izb rolniczych zostały przez niemiecki zarząd przejęte i jeszcze znacznie wzmocnione. Brakowało tu szczególnie fachowych sił w zakresie warzywnictwa.

Okręgom podlegają powiaty, przy czym każdy powiat posiada instruktora ogrodnictwa, a powiat więcej zaawansowany nawet kilku. Jako instruktorzy zatrudnieni są wyłącznie Polacy lub Ukraińcy. Instruktor ogrodnictwa otrzymuje fachowe instrukcje od referenta ogrodnictwa przy Okręgu, drogą przez Starostwo, względnie rolnika powiatowego.

Działalność ogrodnicza instruktora jest zasadniczo praktycznej natury. Udziela on producentom porad i współpracuje przy ustalaniu, względnie opracowywaniu statystyk. Jako ostatni członek zarządu, instruktor ma czuwać nad tem, by w jego terenie wszystkie zarządzenia wprowadzane były celowo w czyn.

Każdy ogrodnik, obojętnie z której grupy, ma prawo korzystać z porad i pomocy tej służbowej placówki, która utworzona jest dla celów opieki nad ogrodnictwem. Oczywiście, że musi tu być zachowana, droga służbowa. Wszystkie za tym prośby, o ile nie podlegają szczególnym zarządzeniom, winny być wprzód przedłożone instruktorowi ogrodnictwa, a ten je już dalej załatwia drogą służbową. W wypadkach wyjątkowych, sprawy szczególnego znaczenia, odsyłane są bezpośrednio referentowi ogrodnictwa przy Okręgu, który je sam załatwia, względnie oddaje do załatwienia Izbie Rolniczej. Jeżeli sprawa nie może być rozstrzygnięta w Okręgu, wted odstępuje się ją. Pododdziałowi Ogrodnictwa w Głów. .. Oddziale Wyżywienia i Rolnictwa. Jest bezcelowem, jeżeli ogrodnik zwraca się w jakiejkolwiek sprawie bezpośrednio do Dystryktu albo nawet do Rządu. Przez takie załatwianie sprawa ulega niepotrzebnej zwłoce, gdyż w każdym wypadku odsyłana ona bywa do wglądu, względnie załatwienia kompetentnej władzy.

Oddając kontyngent owoców i warzyw, zwiększasz konsumcje ich w mieście, sam więc osiągasz z tego korzyści!

Ernte und Lagerung des Kernobstes
Zbiór i przechowanie owoców ziarnkowych

Von Dipl. Gartenbauinspektor **Redmann**, Krakau

Zu den schönsten Arbeiten im Obstbau gehört die Ernte des Kernobstes. Sind doch alle Arbeiten des ganzen Jahres darauf abgestellt, möglichst viel und gutes Obst zu ernten. Leider haben die starken Fröste der letzten Jahre den grössten Teil der Obstbäume vernichtet, und der noch verbliebene Rest beschert uns in diesem Jahre keine grosse Ernte. Aber gerade deswegen muss das wenige, was noch vorhanden ist, ganz besonders sorgfältig geerntet und der Ernährung zugeführt werden. Keine Frucht darf umkommen. Schon das Fallobst wird jeden Tag aufgelesen, damit es nicht unter dem Baum verfault.

Bevor man an die Ernte selbst herangeht, werden die Lagerräume und Behältnisse durchgesehen, ausgebessert und gesäubert. Die Leitern werden nachgese-

Do najpiękniejszych prac w sadownictwie należy zbiór owoców ziarnkowych (jabłka, gruszki). Przecież wszystkie prace w ciągu roku są na to nastawione, by zebrać dużo i dobrego owocu.

Niestety ostre zimy ostatnich lat zniszczyły większą część drzew, a pozostała reszta nie zapowiada w tym roku większego zbioru.

Lecz właśnie dlatego, to co jest, powinno się szczególnie pieczołowicie zebrać i dostarczyć do konsumcji. Żaden owoc nie powinien przepaść. Już opadałki należy każdego dnia zbierać, ażeby nie gniły pod drzewem.

Przed przystąpieniem do zbioru należy przechowalnie i piwnice przeglądnąć, poprawić i wyczyścić. Drabiny należy skontrolować, ażeby je można we właściwym

hen, damit sie auch tatsächlich einsatzbereit sind und nicht erst ausgebessert werden müssen, wenn man die Früchte ernten muss. Vor allem sorge man dafür, dass genügend Pflückkörbe zur Verfügung stehen die innen mit Heu und darübergenähter Sackleinewand ausgepolstert sind, damit die Früchte nicht schon beim Pflücken beschädigt werden. Diese Körbe müssen auch eine Aufhängevorrichtung haben, die man sich leicht aus starkem Draht oder durch Astwinkel, die an den Henkel des Korbes gebunden werden, selbst herstellen kann.

Sehr wichtig ist der richtige Zeitpunkt der Ernte, der bei den einzelnen Sorten sehr verschieden ist. Eine Aufstellung eines allgemeinen Erntekalenders ist jedoch nicht möglich, da dieser Zeitpunkt örtlich sehr verschieden liegt und auch in den einzelnen Jahren schwankt. Dieser Erntetermin ist nicht allein von dem Boden und der Lage abhängig, sondern ganz besonders von der Witterung des Jahres, d. h. von den Niederschlägen, den Temperaturen und der Sonnenscheindauer. Man muss beim Kernobst zwischen Baumreife und Genussreife unterscheiden, die niemals zusammenfallen. Selbst die Frühsorten dürfen nicht so lange auf dem Baum bleiben, bis sie vollkommen ausgereift sind, weil sie sonst das Aroma verlieren und mehlig werden. Die Spätsorten müssen selbstverständlich vor den grösseren Frösten geerntet werden. Es ist daher wichtig, den richtigen Zeitpunkt der Baumreife herauszufinden. Dieser ist dann eingetreten, wenn sich die Frucht durch leichtes Drehen, Heben und Seitwärtsbiegen mit dem Fruchtstiel von dem Fruchtkuchen löst, ohne dass das Fruchtholz des Baumes mit abgebrochen wird. Zu früh geerntetes Kernobst erhält niemals das köstliche Aroma, es wird leicht welk, beginnt zu faulen und hält sich nicht auf Lager. Bei einzelnen Sorten, die ungleich reifen, werden diejenigen Bäume, die schwächer behangen sind, zuerst gepflückt und erst später werden die stark behangenen Bäume geerntet. Niemals ernte man bei regnerischen Wetter, da die nassen Früchte schlecht auf dem Lager abtrocknen und zu Fäulnis Anlass geben.

Ganz besonders sorgfältig hat das Pflücken zu erfolgen. Jede Frucht muss einzeln gepflückt und auch einzeln in den gepolsterten Korb gelegt werden, damit sie keine Druckstelle erhält. Ganz besonders ist auf die Schonung des Fruchtholzes zu achten, denn dieses soll uns ja im kommenden Jahr die Ernte bringen. Wenn nun der Korb voll ist, wird er nicht einfach in die Transportgefässe ausgeschüttet, wie man das so oft sieht, sondern die Früchte werden wie rohe Eier einzeln in diese Gefässe übergelegt, wobei gleichzeitig alles angefaulte, angeschlagene und schlechte Obst aussortiert wird und nur das Obst auf Lager kommt, das tatsächlich gut ist. Um nun auch das Obst einwandfrei zum Lager zu bekommen, darf der Transport niemals auf einem ungefederten Wagen erfolgen. Sollte ein gefederter Wagen nicht zur Verfügung stehen, so wird das Obst am besten von Hand zum Lager geschafft oder aber man polstert einen Wagen stark mit Stroh aus und stellt dann auf dieses Stroh die Obstkisten.

Als Lager eignen sich am besten Kellerräume, die frei von fremden Gerüchen und Düften sein müssen, da das Obst fremde Gerüche annimmt und dadurch ge-

Obsternte in einem Musterbetrieb • Zbiór owoców we wzorowej zagrodzie

czasie pożytecznie użyć, a nie dopiero naprawiać podczas zbioru. Postarać się trzeba o to, by nie brakło koszyków do zbioru, które wyściela się sianem i obszywa płótnem, ażeby nie kaleczyć owoców już w czasie zbioru. Koszyk powinien być zaopatrzony w hak, który się zawiesza na drabinie lub gałęzi.

Bardzo ważnem jest uchwycić właściwą porę zbioru. Zależnem to jest także od danej odmiany. Ułożenie jakiegoś kalendarza zbioru jest niemożliwe, gdyż dojrzewanie przychodzi rozmaicie w różnych miejscowościach, a także zależnem to jest od danej okolicy. Czas zbioru nie jest zależny tylko od gleby, lecz także od położenia, a szczególnie od pogody, t. zn. opadów, temperatury, nasłonecznienia. U owoców ziarnkowych musimy umieć rozróżnić dojrzałość owocu na drzewie do zbioru i dojrzałość owocu do konsumcji. Odmiany wczesne nie mogą pozostawać na drzewie aż do czasu zupełnego dojrzenia, gdyż stracą aromat i staną się mączaste. Odmiany zaś późne trzeba zbierać przed większymi mrozami. Jest dlatego ważne, uchwycić właściwy czas zbioru. Ma to miejsce wtedy, gdy owoc po lekkiem skręceniu w bok, łatwo odchodzi od nasady, przy czym nie ułamuje się gałązka owocowa. Owoc za wcześnie zerwany nigdy nie uzyska aromatu, łatwo więdnie, psuje się i tym samym źle się przechowuje. U pojedyńczych odmian, które nie równo dojrzewają, zbiera się owoc z drzew, na których niema wiele owocu, a następnie z drzew silnie obwieszonych owocem. Nigdy nie można zbierać owocu w czasie deszczu, gdyż mokre owoce źle obsychają w przechowalni i łatwo gniją.

Przed przystąpieniem do zbioru należy przed tem pozbierać wszystkie padałki, ażeby je nie rozdeptywać. Potem przystawia się ostrożnie drabiny do drzewa, uważając, by nie strącać owoców.

Drabiny poza tym tak się ustawia, by w razie usunięcia się nie wpadła poza drzewo lecz w koronę drzewa, chroniąc się w ten sposób od większego wypadku. Jeżeli musi się wejść nogami na drzewo, wtedy najlepiej boso, a nigdy w butach podbitych gwoździami. Samo zbieranie trzeba wykonać bardzo starannie. Każdy owoc zbiera się pojedynczo i kładzie ostrożnie do koszyka, chroniąc go od obicia. Uważać należy na gałązki owocowe, by je nie łamać, gdyż one to w przyszłym roku wydadzą owoce. Gdy koszyk jest pełny, wtedy wybiera się z niego owoce pojedynczo a nie wysypuje i układa sortując odrazu do skrzynek lub koszyków. Owoc do przechowalni przewozi

schmacklich leidet. Daher darf man auch im Obstkeller niemals Gemüse, saure Gurken, Sauerkraut usw. lagern. Im Lager wird das Obst auf Horden oder Kisten gelegt und im Laufe des Winters mehrmals sorgfältig durchsortiert, wobei alles angefaulte, madige und schorfige Obst ausgelesen werden muss. Die beste Lagertemperatur für Obst beträgt + 2 bis +4° C. Um eine möglichst tiefe Temperatur zu erreichen, werden nachts die Fenster geöffnet und am Tage geschlossen. Gegen Eindringen von Mäusen und Ratten werden die Fenster mit Drahtgeflecht versehen. Ausserdem stelle man im Keller noch genügend Mausefallen auf, um alle sich im Keller befindlichen Mäuse wegzufangen. Aber auch für eine gewisse Luftfeuchtigkeit ist zu sorgen, diese ist bei Naturboden im allgemeinen gegeben. Keller mit Zementfussböden eignen sich jedoch zum Lagern von Obst nicht, da sie immer trocken sind; man kann sich aber auch hier helfen, indem man den Boden des öfteren mit Wasser überbraust.

Wenn alle diese Hinweise beachtet werden, dann werden die Verluste durch Verderb nicht so gross sein.

się na wózku resorowanym albo też przenosi względnie przewozi się owoce w skrzynkach, na wozie wyłożonym słomą.

Na przechowalnie nadają się najlepiej takie piwnice, które są wolne od niemiłych zapachów, bowiem owoc je łatwo przyjmuje i przez traci na smaku. Dlatego w piwnicy nie powinno się równocześnie przechowywać kiszonej kapusty, kiszonych ogórków, warzyw itd. Do przechowania układa się owoc w skrzynkach lub na stelarzach, a w czasie zimy kilkakrotnie przegląda, usuwając zepsute owoce. — Najlepsza temperatura w piwnicy winna wynosić +2 — +4° C. Ażeby utrzymać możliwie niską temperaturę, otwiera się nocą okna a na dzień zamyka. Przed uchronieniem się od myszy i szczurów należy w oknach wprawić drucianą siatkę.

Poza tym ustawia się w przechowalni pewną ilość łapek na myszy. Także należy dbać o pewną wilgotność powietrza. Przechowalnie o cementowej posadzce nie nadają się na przechowalnie, gdyż są zawsze za suche. Można sobie tu jednak dopomóc, skrapiając w miarę potrzeby całą posadzkę wodą.

Jeżeli te wszystkie wskazówki będą przestrzegane, wtedy straty powodowane gniciem owocu znacznie zmaleją.

Musterobstpflanzungen im Distrikt Krakau

Sady wzorowe w Okręgu Krakowskim

Vom Gartenmeister **Kessler**, Krakau

Die überaus strengen Winter der letzten 2 Jahre richteten an dem Bestand der Obstbäume in dem Distrikt Krakau grosse Schäden an. Der Bestand von ca 6 Millionen Bäumen wurde durch den Frost auf 2½ Million vermindert. Diesen grossen Verlust gilt es möglichst schnell wieder zu überwinden und vor allem auch die Obstanbauer, welche teilweise die Lust zum Anbau von Obst verloren hatten, wieder zu Neuanpflanzungen anzuregen. Dies konnte nicht allein durch schriftliche und mündliche Aufforderung und Propaganda geschehen, sondern es mussten, um bald zu dem gewünschten Ziel zu kommen, andere Wege beschritten werden. Da bekanntlich das Beispiel die beste Propaganda ist und um gleichzeitig die Neuanpflanzungen inbezug auf Sortenwahl, Entfernungen usw., in dem von der deutschen Führung gewünschten Sinne durchzuführen, wurden Musterobstpflanzungen geschaffen. Die Musterobstpflanzungen wurden vor allem in den Kreishauptmannschaften angelegt, welche auf Grund der Boden- und Klimaverhältnisse für den Anbau von Obst die besten Voraussetzungen boten. Damit diese Musterobstpflanzungen ihren Zweck, einem möglichst grossen Kreis von Interessenten als Beispiel zu dienen, erfüllen, wurden dieselben unmittelbar an oder in der Nähe grosser Verkehrsstrassen angelegt und durch ein Schild „Musterobstpflanzungen der Landwirtschaftskammer“ kenntlich gemacht. Durch die Kreisgartenbauberater wurde bei Erzeugerversammlungen und Lehrgängen immer wieder auf diese Musterobstpflanzungen hingewiesen, so dass es in den betreffenden Kreishauptmannschaften kaum jemanden geben dürfte, dem diese Anlagen nicht bekannt sind. Musterobstpflanzungen wurden durchgeführt in den Kreishauptmannschaften Krakau-Stadt und Land, Kreishauptmannschaft Tarnow einschliesslich Landkommissariat Brzesko, Neu-Sandez einschliesslich Landkommissariat Limanowa, Kreishauptmannschaft Miechow einschliesslich Landkommissariat Kazimierza Wielka und Kreishauptmannschaft Jaslo. Die Durchschnittsgrösse dieser Anlagen beträgt 0,5 ha mit einem Bestand von 50 Bäumen; bei Beerenobstpflanzungen 0,125 ha mit durchschnittlich 300 Sträuchern. Die Gesamtfläche der Abstbaumusteranlagen beträgt 26,5 ha

Niesłychanie surowe zimy ostatnich dwu lat wyrządziły w stanie drzew owocowych w Okręgu Krakowskim wielkie szkody. Stan drzew owocowych zmniejszył się z 6,000.000 drzewek na 2,500.000. Należy tę ogromną stratę w możliwie krótkim czasie wyrównać i przede wszystkim sadowników, którzy częściowo utracili ochotę do sadownictwa, znowu pobudzić do dalszej działalności sadowniczej. Tego nie można było osiągnąć wyłącznie przez pisemną i ustną propagandę, lecz należało, celem osiągnięcia pożądanych zamierzeń, obrać inną drogę. Jak wiadomo przykład jest najlepszą propagandą, dlatego też przystąpiono do zakładania sadów wzorowych, aby akcję sadzenia nowych drzewek poprowadzić w kierunku wyboru odmian, odległości itp., w sensie pożądanym przez niemieckie kierownictwo. Sady wzorowe zakładano przede wszystkim w tych powiatach, które ze względu na warunki glebowe i klimatyczne nadawały się najbardziej do uprawy drzew owocowych. Aby te sady spełnić mogły swoje zadanie, t. j. służyć możliwie największej liczbie interesantów, zakładano je tuż przy wielkich drogach komunikacyjnych lub też w ich bliskości i oznaczono tablicą „Sady wzorowe Izby Rolniczej“. Powiatowi instruktorzy ogrodnictwa wskazywali zawsze przy okazji zebrań producentów i kursów na te sady, tak, że w zainteresowanych powiatach bodaj nie ma nikogo, który by ich nie znał. Zakładanie sadów wzorowych zostało przeprowadzone w powiatach: Kraków-miasto, Kraków-powiat, Tarnów łącznie z komisariatem Brzesko, Nowy Sącz łącznie z komisariatem Limanowa, Miechów łącznie z komisariatem Kazimierza Wielka oraz Jasło.

Przeciętny obszar tych plantacji wynosi 0,5 ha; znajduje się w nich zwykle 50 drzewek. Przy plantacjach krzewów jagodowych mamy zwykle powierzchnie 0,125 ha z 300-tu krzewami. Całkowita powierzchnia sadów wzorowych obejmuje 26,5- ha, stan drzew 2.750 sztuk. Plantacji krzewów jagodowych mamy w całości 4,75 ha z obsadą 8.520 krzewów. Założono w powiecie Kraków-miasto i Kraków-powiat 12 sadów drzew owocowych ziarnkowych i pestkowych oraz 28 plantacji z krzewami jagodowymi; w powiecie Tarnowskim łącznie z komisariatem Brzesko założono 15 sadów drzew

mit einem Bestand von 2.750 Bäumen; bei Beerenobst 4,75 ha mit einem Bestand von 8.520 Sträuchern. Gepflanzt wurden in Krakau-Stadt und Land 12 Kern- und Steinobstanlagen und 28 Beerenobst anlagen, Kreishauptmannschaft Tarnow einschliesslich Landkommissariat Brzesko 15 Kernobstanlagen und 2 Beerenobstanlagen, Neu-Sandez einschliesslich Landkommissariat Limanowa 10 Kernobstanlagen, Kreishauptmannschaft Miechow einschliesslich Kazimierza-Wielka 11 Steinobstanlagen und Kreishauptmannschaft Jaslo 5 gemischte Obstpflanzungen. Die Pflanzungen selbst wurden auf Grundstücken von Privatbesitzern vorgenommen, in der Regel Gärtner oder Bauern. Sämtliche Arbeiten, Abstecken, Vorbereitung des Bodens, Pflanzgruben, Pflanzarbeiten wurden im Beisein eines grösseren Interessentenkreises durch die Kreisgartenbauberater, verbunden mit den notwendigen Erklärungen, durchgeführt. Für die Pflanzung selbst wurden nur entsprechende Sorten der Mustersortenliste für das Generalgouvernement ausgewählt und nur Bäume der ersten Güteklasse verwendet. Grosser Wert wurde auf die unbedingte Innehaltung der von der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft, Unterabteilung Garten- und Weinbau, angeordneten Mindestabstände gelegt und auch dazu die entsprechenden Erläuterungen gegeben. Die Beschaffung der Bäume erfolgte aus Förderungsmitteln des Gartenbaues. Die weitere Unterhaltung und Pflege dieser Musterobstpflanzungen wurde dem zuständigen Kreisgartenbauberater übertragen, der zu allen Pflegearbeiten, Schnitt, Düngung, Schädlingsbekämpfung usw., stets einen grösseren Interessentenkreis hinzuziehen soll, um die Art der Durchführung dieser Arbeiten in der von der deutschen Führung gewünschten Weise möglichst schnell und anschaulich einem grösseren Personenkreis zugänglich zu machen, da diese Art der Belehrung zweckmässiger ist, als es noch so zahlreiche Anordnungen auf dem schriftlichen Wege imstande wären. Es ist beabsichtigt, diese Musterobstpfanzungen in diesem Jahr auch noch in anderen für den Obstbau geeigneten Kreishauptmannschaften anzulegen und so den Anreiz für Neupflanzungen zu geben, um möglichst schnell den durch Frost beschädigten Bestand wieder auffüllen zu können. Ausserdem sollen diese Anlagen, Gärtner und Bauern veranlassen, recht regen Gebrauch von den Beihilfen zur Pflanzung von Obstbäumen, die in Höhe von 30% der Anschaffungskosten der Bäume bezahlt werden, zu machen. Die Gewährung von Beihilfen zur Pflanzung von Obstbäumen wird jedoch davon abhängig gemacht, dass die Neuanlagen von Obstbäumen nach dem Beispiel der Musterobstpflanzungen durchgeführt werden.

owocowych ziarnkowych i 2 plantacje z krzewami jagodowymi. W powiecie Nowy Sącz łącznie z komisariatem Limanowa 10 sadów z drzewami ziarnkowymi, w powiecie Miechów łącznie z komisariatem Kazimierza Wielka 11 sadów drzew pestkowych i w powiecie jasielskim 5 sadów mieszanych. Sady zakładano na gruntach właścicieli prywatnych, z reguły na gruntach ogrodników lub włościan.

Wszelkie prace, jak wytyczanie, przygotowanie gleby, kopanie dołów, wysadzanie przeprowadzano w obecności większego koła zainteresowanych, przyczem powiatowy instruktor ogrodnictwa, który te akcje przeprowadzał, udzielał potrzebnych wyjaśnień. Do wysadzania użyto wyłącznie odpowiednich odmian znajdujących się na liście „Doboru odmian dla Generalnego Gubernatorstwa", przyczem użyto wyłącznie drzewek pierwszej jakości. Wielki nacisk kładziono przytem na zachowanie minimalnych odstępów między drzewami, jakie zarządził Pododdział Ogrodnictwa i Uprawy Winorośli Oddziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa, przyczem udzielono odpowiednich objaśnień. Drzewka zakupiono z funduszów przeznaczonych na popieranie rolnictwa. Dalsze utrzymanie i pielęgnacja sadów wzorowych zostały przekazane właściwym powiatowym instruktorom ogrodnictwa, którzy mają przy wszystkich pracach pielęgnacyjnych, jak przycinanie, nawożenie, zwalczanie szkodników itd. starać się o to, by możliwie wielu interesantów było przy tym obecnych. Ma to na celu udostępnienie możliwie dużej ilości zainteresowanych, szybko i poglądowo, sposób przeprowadzania prac. Ten bowiem sposób nauczania jest bardziej celowy, niż liczne zarządzenia pisemne. Istnieje zamiar zakładania sadów wzorowych w tym roku także i w innych powiatach nadających się do zakładania sadów. Sposób ten ma zachęcać do sadzenia nowych drzewek, aby jak najprędzej uzupełnić stan drzewek owocowych, zniszczonych przez mrozy. Pozatem te plantacje mają zachęcić zainteresowanych w kierunku korzystania z 30-proc. zasiłku udzielanego na akcje sadzenia drzew owocowych. Warunkiem otrzymania zasiłku jest założenie nowego sadu według przykładu sadów wzorowych. Odnosi się to nietylko do zachowania minimalnych odstępów, ale także do użycia odmian drzew owocowych polecanych w „Doborze odmian dla Generalnego Gubernatorstwa". Zainteresowanie, z jakim się spotykają sady wzorowe, pozwala wnioskować, że plantacje przyczynią się ze swej strony do tego, aby podnieść sadownictwo w Okręgu Krakowskim do pożądanego poziomu.

Anbau von Winterspinat
Uprawa szpinaku zimowego

Im Laufe des August bis Anfang September werden in jeder Gärtnerei verschiedene Quartiere, die mit Gurken, Tomaten, Frühkraut, Frühkartoffeln, Bohnen und Erbsen usw. bestellt waren, frei. Auf diesen Flächen ist der Anbau von Winterspinat sehr gut möglich, zumal der Spinat als Nachkultur nach den genannten Gemüsearten äusserst gut gedeiht.

Die Aussaat erfolgt in der Zeit von Anfang September bis 20. September, wobei man beachten muss, dass der Spinat nicht zu gross und nicht zu klein in den Winter kommt, da sonst die Gefahr des Ausfrierens zu gross ist. Am besten überwintert der Spinat mit 4 bis 5 Blättern.

Bei der Auswahl des Geländes achte man darauf, dass das Grundstück im Winter nicht unter Wasser steht, bzw. unter stehender Nässe leidet.

W ciągu miesiąca sierpnia do początku września opróżniają się prawie w każdym gospodarstwie warzywnym kwatery, które były obsiane, względnie obsadzone ogórkami, pomidorami, kapustą wczesną, wczesnemi ziemniakami, fasolą, grochem i t. d.

Na tych polach jest polecenia godna uprawa zimowego szpinaku, bowiem szpinak jako poplon po tych rodzajach warzyw szczególnie dobrze się udaje.

Wysiew szpinaku uskutecznia się w początkach września do 20 września, przy czym trzeba na to zwrócić uwagę, by szpinak do czasu zimy nie wyrósł za duży, względnie za mały, gdyż inaczej zachodzi obawa wymarznięcia. Szpinak zimuje najlepiej o 4—5 liściach.

Przy wyborze miejsca, trzeba na to zwrócić uwagę, by pole to nie stało w zimie pod wodą, względnie nie było za mokre.

Die Aussaat erfolgt fortlaufend in Reihen bei einem Reihenabstand von 25—30 cm. Sehr gut ist es, wenn der Spinat noch im Herbst eine Hacke erhält, da auch dadurch die Auswinterungsgefahr vermindert wird. Als Saatmenge rechnet man ca 25—30 kg je ha.

Als Sorten haben sich „Münsterländer", „Eskimos" und „Matador" als äusserst günstig erwiesen.

Wenn das Land in guter Kultur steht, ist von einer Kunstdüngergabe im Herbst abzusehen, jedoch ist eine Kopfdüngung im Frühjahr mit Salpeter angebracht. Je nach Witterung findet die Ernte im Monat April bis Mai statt und zwar kann man mit einer Erntemenge von ca 50—60 dz je ha rechnen.

Es ist auch möglich, den Spinat im Frühjahr mit Frühbeetkästen, am besten Doppelkästen zu überbauen, dadurch erzielt man eine bedeutende Ernteverfrühung, und damit wesentlich bessere Preise. Auch durch Anbau von Winterspinat können wir unseren Beitrag zur Ernährungssicherung dieses Raumes leisten.

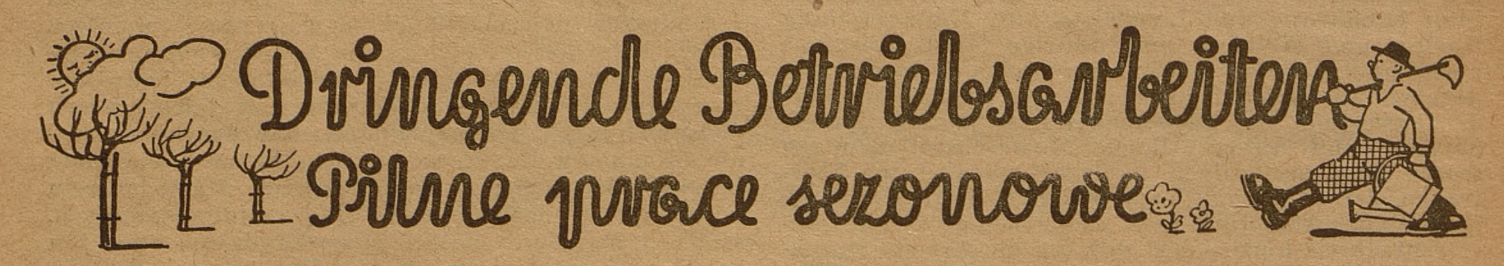
Wysiew uskutecznia się w rzędy, odległe od siebie 25—30 cm. Jest wskazanem, ażeby w jesieni, pole ze szpinakiem było zmotyczone, przez co zmniejsza się niebezpieczeństwo wymrożenia. Na jeden ha potrzeba nasion 25—30 kg.

Z odmian wyróżniły się: „Münsterländer", „Eskimos" i „Matador".

Jeżeli ziemia jest dostatecznie urodzajna, nawożenie sztucznymi nawozami nie jest konieczne, ale zato na wiosnę należy dać pogłównie saletrę. Zbiór wiosną zależny jest od pogody. Zwykle w kwietniu i maju zbiera się szpinak w ilości około 50—60 kwintali z ha.

Jest także możliwe, nakryć szpinak na wiosnę oknami inspektowymi a jeszcze lepiej skrzyniami podwójnymi (belgijkami), przez co otrzymuje się znacznie wcześniejszy zbiór i lepszą cenę.

Także przez uprawę szpinaku na zimę możemy się przyczynić do zaopatrzenia w żywność tutejszego terenu.

Arbeiten im September

Prace we wrześniu

Baumschule

In den Baumschulen werden die Veredlungen zum Abschluss gebracht. Die vorher bereits veredelten Quartiere werden durchgesehen und wenn notwendig nachveredelt. Bei angewachsenen Veredlungen sind die Verbände zu lösen. Anfang bis Mitte September sind die Stachelbeeren zu veredeln. Edelreiser müssen in voller Sonne gewachsen und gut ausgereift sein. Verkaufsfähige Stämme sind aufzuschneiden, die Zapfen zu schneiden. Von Johannis- und Stachelbeeren ist Steckholz zu machen. Saat- und Steckholzbeete sind feucht zu halten; Saatfrüchte werden gesammelt, gereinigt und für die Aussaat im Frühjahr stratifiziert.

Obstbau

In den Obstgärten müssen schwertragende Zweige gestützt werden. Das Ausputzen von trockenem Holz ist fortzusetzen. Alle Obstbäume, vor allem solche in Neuanlagen, sind bei Trockenheit reichlich zu wässern. Wenn noch nicht geschehen, sind bei Himbeeren die abgetragenen, ebenso die schwächeren jungen Ruten dicht über dem Boden zu entfernen. Erdbeeren, falls notwendig, nochmals entranken.

Gemüsebau

Das Hacken und Reinhalten der Kulturen von Unkraut und Schädlingen darf nicht unterbrochen werden. Abgeerntete Stücke sind unverzüglich zu reinigen, zu graben und mit Wintergemüse zu bestellen (Spinat, Rapunzel). Das Ernten der fertigen Rüben und Knollen zum Einmieten beginnt Ende des Monats. In kalte Kästen können noch Rapunzel und Radieschen gesät, sowie Kohlrabi und Salat gepflanzt werden. Spargelkraut wird, wenn gelb geworden, abgeschnitten und verbrannt. Tomaten sind vor Eintritt des Frostes zum Nachreifen auf trockene Unterlagen unter Glasflächen zu bringen. Tomaten-, Paprika-, Gurken-, Melonen- und Kürbissamen werden nach der Ernte sauber ausgewaschen und luftig und schattig getrocknet.

Kwatery uszlachetniające

Uskuteczniać nadal motyczenie. Kończyć uszlachetnienia. W kwaterach uszlachetnianych przeprowadzić poprawkę. Na przyjętych oczkach wiązadła zwolnić. Mniej więcej do połowy września uszlachetniać agresty, przy czym zrazy winny być dobrze dojrzałe, z wystawy słonecznej. Na drzewkach przeznaczonych do sprzedaży wycinać czopki i boczne gałązki na pniu. Sadzonkować w gruncie porzeczki. Zbierać owoce drzew na nasiona, czyścić je i stratyfikować.

Sadownictwo

W sadach podpierać gałęzie obciążone owocem. Usuwać suche gałęzie z koron. W czasie posuchy, szczególnie drzewka świeżo sadzone, obficie podlewać. Korę na drzewach oskrobywać, zakładać opaski chwytne na pniach drzew. U malin usuwać nad samą ziemią te pręty, które owocowały. W razie potrzeby, wąsy u truskawek powtórnie usunąć.

Warzywnictwo

Utrzymywać pola czysto, chwasty i szkodniki tępić. Pola, z których warzywa sprzątnięto, orać i obsiewać warzywami zimowymi (szpinak, roszponka). Zbiór korzeniowych, celem zakopcowania rozpocząć z końcem miesiąca. W zimnych skrzyniach można jeszcze wysiać rzodkiewkę i roszponkę lub wysadzić sałatę lub kalarepę. Łęciny szparagów, gdy zżółkną, należy ściąć i spalić. Owoce pomidorów zbierać przed nastaniem przymrozków i układać do dojrzenia pod oknami. Zbierać nasiona pomidorów, papryki, ogórków, melonów, dyni, czyścić je i przechowywać w cieniu w przewiewnym miejscu.

Kulturzustand und Ernteaussicht
Stan obecny i widoki zbiorów

Im Distrikt Krakau
W Okręgu Krakowskim

Im allgemeinen kann der Stand des Gemüses im Distrikt Krakau als befriedigend bezeichnet werden. Trotz der durch Trockenheit etwas verspäteten Pflanzung hat sich das Spätkraut gut entwickelt und verspricht eine zufriedenstellende Ernte. Der Ansatz bei Tomaten ist zum Teil recht befriedigend und lässt bei günstigem Wetterverlauf eine gute Ernte erwarten. Die Zwiebelkulturen haben sich recht unterschiedlich entwickelt, was zum Teil auf die unkontrollierbare Herkunft des Samens zurückzuführen ist. Der Zwiebelsamenanbau, der anfänglich eine sehr gute Entwicklung zeigte, leidet an Befall von Peronospora. Busch- und Stangenbohnen werden kaum mehr als eine Durchschnittsernte bringen. Die Entwicklung der Gurken litt unter zu kühlen Nächten, wodurch das Wachstum gehemmt und auch die Ernteerträge stark beeinflusst wurden. Die Entwicklung der Wurzelgemüse ist im allgemeinen gut. Hagelschläge gingen in den Kreishauptmannschaften Miechow, Reichshof, Krosno, Sanok und Przemysl nieder. In den letztgenannten Kreishauptmannschaften waren die Hagelschläge besonders schwer und die von ihnen betroffenen gärtnerischen Kulturen wurden fast 100%ig vernichtet.

Im Obstbau ist unter Berücksichtigung der vergangenen Frostwinter bei Äpfeln eine noch als genügend zu bezeichnende Ernte zu erwarten, während Birnen nur sehr wenig vorhanden sind. Die Pflaumenernte ist mittelmässig bis befriedigend zu bewerten.

Stan upraw warzywnych w Okręgu Krakowskim można określić jako zadowalniający. Pomimo opóźnionego wysadzania na skutek posuchy, kapusty późne rozwijają się dobrze i zapowiadają dobry zbiór. Pomidory zawiązały na ogół dobrze i jeżeli pogoda dopisze, należy oczekiwać również dobrego zbioru. Cebula wygląda różnie, co należy przypisać nasionom, które napływały różnymi nie kontrolowanymi drogami. Plantacje cebuli nasiennej z początku zapowiadały się bardzo dobrze, później jednak opanowała je Peronospora. Fasole piesze i tyczne dadzą zaledwie więcej jak przeciętny plon. Ogórki ucierpiały z powodu chłodnych nocy, przez co też wzrost ich został zahamowany, a tym samym odbije się to na plonie. Warzywa korzeniowe przedstawiają się dobrze. Grad wyrządził szkody w powiatach: Miechów, Rzeszów, Krosno, Sanok, Przemyśl. W ostatnich powiatach gradobicie było szczególnie silne, przy czym uprawy ogrodnicze zostały zniszczone w 100 procentach.

W sadownictwie owocowym za uwzględnieniem zeszłorocznych zim można oczekiwać jeszcze dosyć korzystnych zbiorów jabłek, natomiast zbiory gruszek będą bardzo małe. Zbiory śliw można oceniać jako średnio zadowalniające.

Im Distrikt Radom
W Okręgu Radomskim

Die Entwicklung der Gemüsekulturen kann ganz allgemein als befriedigend angesehen werden. Der durch die bis weit in den Juni hineinragende Trockenheit hervorgerufene Stillstand in der Entwicklung macht nach den reichlichen Regenfällen im Juli, August einem kräftigen Wachstum Platz.

Beim Herbst- und Wintergemüse dürfte ein ganz gutes Ernteergebnis zu erwarten sein.

In den Hauptanbaugebieten, wie im Kreis Opatow wird gegenüber im Vorjahr sogar mit einer Mehrernte von etwa 20—30% gerechnet. Bei Tomaten und Gurken wurde die Entwicklung durch das tiefe Absinken der Nachttemperaturen stark gehemmt. Der Fruchtansatz bei Tomaten ist sonst sehr gut. Die Reife setzte, von einigen Ausnahmen abgesehen, erst ab August ein.

Im Gemüsesamenbau sind die Voraussetzungen für eine gute Ernte bis jetzt gegeben. Alle Ernten zeigen durchweg einen guten Stand, besonders die Zwiebeln. Der falsche Mehltau (Peronospora), konnte dort, wo die Bekämpfung durch Spritzungen mit Kupferkalkbrühe sofort einsetzte, an der weiteren Ausbreitung wirksam behindert werden.

Im Obstbau sind die, hinsichtlich der diesjährigen Ernte getroffen Feststellungen, sehr unterschiedlich.

Rozwój kultury warzyw można w ogólności uważać za zadawalniający. Zastój w rozwoju, spowodowany daleko posuniętą suszą w czerwcu, pobudził się do wzmożonego rozrostu w lipcu i sierpniu na skutek licznych opadów deszczowych.

Należy spodziewać się wcale dobrego zbioru warzyw w jesieni oraz warzyw zimowych.

W głównych terenach uprawy, jak np. w powiecie opatowskim należy liczyć się w stosunku do roku poprzedniego nawet ze zwiększonym zbiorem o około 20—30%. Rozwój pomidorów i ogórków został silnie zahamowany przez silny spadek temperatur nocnych. Zresztą pomidory zawiązały się bardzo dobrze. Dojrzewanie miało miejsce z małymi wyjątkami w sierpniu.

W uprawie warzyw istnieją założenia dotąd na dobry zbiór. Wszystkie zbiory wykazują na ogół stan dobry, szczególnie — cebula. Szkodliwy maczniak (Peronospora), mógł być tam, gdzie zastosowano natychmiast zwalczanie przez spryskiwanie cieczą bordoską, w dalszym rozprzestrzenianiu się skutecznie wstrzymany.

Wyniki uprawy owoców odnośnie do tegorocznych zbiorów wykazują wielką różnorodność, stosownie do rodzaju i położenia.

Amtliches und Verbandsmitteilungen
Wiadomości urzędowe i związkowe

Amtliches

Zuteilung von Raffiabast an Baumschulen

Nach längeren Verhandlungen ist es gelungen, einen Posten Raffiabast für Veredlungszwecke zu erhalten. Dieser Bast wurde Ende Juli/Anfang August 1942 gemäss Anweisung der Regierung über die Firma „Gartenbauzentrale Krakau", Adolf-Hitler-Platz 4, verteilt. Als Grundlage für die Verteilung war die diesjährige Aufschulung von Obstwildlingen massgebend. Baumschulen, die weniger als tausend Wildlinge aufgepflanzt hatten, wurden nicht berücksichtigt, da berechtigterweise angenommen werden konnte, dass sie sich mit geeignetem Ersatzmaterial behelfen können. Sie sind durch die Nichtzuteilung im übrigen nicht benachteiligt, da auch Betriebe mit stärkerer Aufschulung bei weitem nicht so viel Zuteilung erhielten, dass sie ihre Veredlungen sämtlich mit Bast verbinden können. Es sei hier nochmals ausdrücklich darauf hingewiesen, dass der zugeteilte Raffiabast nur für Veredlungszwecke verwendet werden darf.

Anträge auf weitere Zuteilung von Veredlungsbast sind gegenwärtig zwecklos, da kein Bast mehr zur Verfügung steht.

Baumschulbesitzer, die in den letzten beiden Jahren Ersatzbindemittel, wie Cellophan oder Zellwollbast verwendeten, werden aufgefordert, in dieser Zeitschrift ihre Erfahrungen bekannt zu geben.

Ernteschlusstermin für Spargel und Rhabarber

Am 10. VI. 1942 kam eine Anordnung der Regierung heraus, nach der Spargel nur bis zum 30. Juni, Rhabarber bis zum 31. Juli geerntet werden darf. Diese Anordnung war notwendig, weil die Erzeuger auf Grund der günstigen Absatzbedingungen mit diesen Kulturen Raubbau trieben, und solange ernteten, wie die Pflanzen überhaupt tragen wollten. Dies wirkt sich auf den Ertrag des folgenden Jahres katastrophal aus, und man hat bereits in diesem Jahre die Beobachtung machen müssen, dass der angebotene Spargel und auch Rhabarber zum grossen Teil nicht den Anforderungen entsprachen, die man an eine derartige Ware stellen muss. Die Pfeifen des Spargels und auch die Stiele des Rhabarbers waren derart kurz und schwach, dass hier von einer einwandfreien Qualität nicht gesprochen werden konnte. Dies kann nicht geduldet werden, zumal der Rhabarber für die Herstellung von Marmelade äusserst wichtig ist.

Es gibt aber nun grössere Rhabarberplantagenbesitzer, die ihren Rhabarber nicht im Frühjahr restlos abernten, sondern die Hauptternte in den August verlegen und die anfallenden Mengen ausschliesslich an die Verwertungsindustrie abliefern. Um nun auch diesen Erzeugern gerecht zu werden, konnte auf Antrag beim Amt des Distrikts, Abteilung Ernährung und Landwirtschaft, eine Sondergenehmigung zu einer späteren Ernte erteilt werden, und zwar bis einschliesslich 31. August. Die Genehmigung wurde jedoch nur unter der Bedingung erteilt, dass der Rhabarber nicht auf den Frischmarkt kommt, sondern ausschliesslich der Verwertungsindustrie zugeführt wird. Der 31. August ist als letzter Erntetermin anzusehen. Weitere Sondergenehmigungen auf noch spätere Ernten werden nicht erteilt.

Urzędowe

Przydział łyka (rafii) szkółkom drzewek

Po długich staraniach udało się uzyskać pewną partię łyka do szczepienia. Łyko to zostało rozdzielone z końcem lipca i w początku sierpnia b. r. według zlecenia Rządu przez firmę „Gartenbauzentrale Krakau", Adolf-Hitler-Platz 4. Miernikiem do rozdziału była ilość zaszkółkowanych dziczków. Szkółki, które wysadziły mniej niż tysiąc dziczków, nie były uwzględnione, gdyż przypuszczano, że to małe zapotrzebowanie pokryją własnymi zastępczymi środkami. Poza tym nie zostały one pokrzywdzone tym pominięciem, gdyż także szkółki, które wysadziły większe partje dziczków, otrzymały zaledwie tylko tyle łyka, że wystarczyło na część okulizacji. Przy tym zaznaczono raz jeszcze, że przydzielone łyko może być użyte tylko do celów uszlachetniania.

Wnioski o dalszy przydział łyka są w tej chwili bezcelowe, bowiem wszystko łyko jest wyczerpane. Będą jednak czynione starania w kierunku uzyskania łyka na następny rok.

Szkółkarze, którzy w ostatnich dwóch latach używali wiązadeł Cellophan albo Zellwollbast, są proszeni o zamieszczenie swych spostrzeżeń w tym piśmie. Bowiem wiązadła te w rozmaity sposób zachowały się przy uszlachetnianiu, powodując naogół złe zrastanie się zraza, czy też oczka z podkładką.

Końcowe terminy zbioru szparagów i rabarbaru.

Dnia 10. VI. 1942 ukazało się zarządzenie Rządu, według którego zbieranie szparagów dozwolone było do dnia 30 czerwca, zaś rabarbaru do dnia 31 lipca. To zarządzenie było o tyle potrzebne, ponieważ producenci na skutek korzystnej konjunktury prowadzili w tych uprawach rabunkową gospodarkę, i tak długo zbierali, jak długo wymienione rośliny plonowały. To jednak oddziaływało katastrofalnie na plon następnego roku, co już tego roku można było zaobserwować, że oferowane szparagi i rabarbar nie odpowiadały po większej części stawianym wymogom. Tak szparagi, jak również rabarbar były słabe i krótkie tak, że o jakimś towarze właściwej jakości nie było można mówić. Tego oczywiście nie można tolerować, jakkolwiek rabarbar jest ważnym artykułem przy wyrobie marmolady. Rośliny mogą dostarczać tylko wtedy dużych ilości doborowej jakości towaru, gdy posiadają silną, zdrową karpę. Rośliny te, ażeby mogły nagromadzić potrzebne ilości materiałów, muszą posiadać dostateczną ilość liści i pewien czas wypoczynku.

Jest jednak większa ilość producentów rabarbaru, którzy wiosną oszczędzają plantację, a główny zbiór przesuwają na sierpień, dostarczając większe ilości towaru do przetwórni. Ażeby tym producentom uczynić zadość, na wniosek Urzędu Dystryktu, Oddział wyżywienia i Rolnictwa, wydawane są upoważnienia późniejszego zbioru, mianowicie do dnia 31 sierpnia. Zezwolenia te jednak są wydawane pod tym warunkiem, że rabarbar dostarczony będzie wyłącznie do przetwórni. Zezwolenia na późniejszy zbiór t. zn. poza 31. 8. nie będą wydawane.

Hauptverband des Gartenbaues

Anschrift

Hauptverband des Gartenbaues im Generalgouvernement: Krakau, Floriangasse 53, Fernsprechnummer 211 26.

Sprechstunde

Die Sprechstunden sind wie folgt angesetzt:

Dienstag 8—12 Uhr
Donnerstag 14—17 Uhr
Freitag 8—12 Uhr

In Angelegenheiten, die eine schriftliche oder protokollarische Erledigung beanspruchen, wird ersucht, am Donnerstag vorzusprechen.

Zuteilung von Eisen

Laut fernmündlicher Anordnung der Eisenkontingentstelle in der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft vom 12. August 1942 erfolgt die Zuweisung von Eisenwaren ab 1. Oktober 1942 nach völlig neuen Grundsätzen. Es erfolgen darüber noch nähere Anweisungen. In der Übergangszeit, d. h. bis zum 1. Oktober, werden nur in den allerdringlichsten Fällen Anträge angenommen, jedoch nur auf Nägel und Fertigware (Eimer, Spaten, Rechen, Ketten, Reifen, Buchsen).

Der Antragsteller hat sich jedoch vorher zu überzeugen, ob sein Lieferant die beantragte Ware liefern kann. Anträge auf Blech und Draht werden nicht angenommen. Die im Monat August dem Hauptverband vorgelegten Bedarfslisten werden den Distrikts- bzw. Kreisstellen zurückgesandt, um sie gemäss obiger Anordnung zu ändern, richtig zu stellen und noch einmal einzureichen. Der äusserste Zustellungstermin für geschlossene Anträge ist der 15. September 1942.

Organisationsfragen

a) Die noch rückständigen Mitgliedsbeiträge für 1942/43 sind spätestens bis zum 1. Oktober abzuführen. Andernfalls werden sie mit einem entsprechenden Zuschlag von Nachnahmegebühren eingezogen.

b) Eine grosse Anzahl der Mitglieder ist noch nicht im Besitz ihrer Mitgliedsausweise. Auch fehlen noch von vielen Mitgliedern die sog. Fragebogen, die zur Anlage der Karteiblätter erforderlich sind. Den säumigen Mitgliedern werden in Zukunft sämtliche Betriebsmittel gesperrt.

c) Die Mitglieder der Fachgruppe Baumschulen haben ihre Beiträge unmittelbar der Geschäftsstelle Krakau, Bankkonto: Creditanstalt Bankverein, Krakau Nr. 6904 zu überweisen.

Preise für Baumschulerzeugnisse

Die amtlichen Preise für Baumschulerzeugnisse in der Verkaufssaison 1942/43 sind bis jetzt noch nicht festgesetzt. Die Verhandlungen hierüber schweben noch.

Es hat demnach keinen Zweck, jetzt schon Preislisten und dgl. in Auftrag zu geben. Die Rückfragen sind zwecklos, da die neuen Preise sofort nach ihrer Festsetzung bekanntgegeben werden.

Distriktsverband Krakau

Anschrift

Distriktsgartenbauverband, Krakau, Floriangasse 53, Telefon 211 26.

Frühbeetfenster

Es werden Bestellungen auf komplette holändische Frühbeetfenster (Ausmass 80×150, einscheibig), sobie auf Reparaturglas angekommen.

Betriebskohle

Von der in diesem Herbst dem Gärtnereibetrieben zur Verfügung gestellten Betriebskohle ist die Abgabe von

Związek główny

Adres

Centralny Związek Ogrodniczy w Generalnym Gubernatorstwie, Kraków, ul. Floriańska 53. Telefon: 211 26.

Godziny przyjęć

Godziny przyjęć są następujące:

Wtorek 8 do 12 godz.
Czwartek 14 do 17 godz.
Piątek 8 do 12 godz.

W sprawach, wymagających piśmiennego czy protokolarnego załatwienia uprasza się o przybycie w czwartki.

Przydział żelaza

Na podstawie telefonicznego zarządzenia „Kontingentstelle für Eisen, Stahl und Holz" w Głównym Wydziale Wyżywienia i Rolnictwa z dnia 12. VIII. 1942, nastąpi przydział żelaza począwszy od dnia 1. X. 1942 na zupełnie nowych zasadach. O sposobie zaopatrzenia członków w żelazo wydane będzie jeszcze nowe zarządzenie. W międzyczasie, t. j. do 1. X. przyjmujemy wnioski tylko w wypadku uzasadnionej potrzeby, jednakże tylko na gwoździe i wyroby gotowe (łopaty, wiadra, grabie, łańcuchy, rafy, buksy).

Wnioskodawca ma się jednakże wpierw przekonać, czy dana firma może dostarczyć zapotrzebowany materiał. Wniosków na drut i blachę nie przyjmuje się.

Przedłożone nam w ostatnich dniach zbiorowe listy zapotrzebowania na żelazo, zostaną zwrócone dystryktom i kołom powiatowym dla dokonania zmian i poprawek w myśl powyższego zarządzenia. Ostateczny termin składania wniosków upływa 15 września 1942.

Sprawy organizacyjne

a) Zaległe opłaty członkowskie za rok 1942/43 należy najpóźniej do 1. X. odprowadzić, w przeciwnym wypadku będą one ściągane za pobraniem z dopłatą manipulacyjną.

b) Duża ilość członków nie posiada legitymacji związkowej, jak również zalega z t. zw. kwestionariuszami potrzebnymi do założenia kartoteki. I te niedociągnięcia organizacyjne muszą być najdalej do 1. X. wyrównane pod rygorem wstrzymania wszystkich przydziałów.

c) Członkowie sekcji szkółkarskiej winni przekazać składki członkowskie wprost do Centralnego Biura Zw. Ogr. na konto: Creditanstalt-Bankverein, Krakau Konto: Nr. 6904.

Ceny za materiał ze szkółek

Dotychczas nie ustalono jeszcze cen za materiał szkółkarski na sezon sprzedaży 1942/43. W sprawie tej toczą się jeszcze rokowania.

Wobec powyższego bezcelowe jest zamawianie cenników itp. jak i kierowania zapytań, ponieważ nowe ceny natychmiast po ich ustaleniu podanę będą do wiadomości.

Okręg Krakowski

Adres

Związek Ogrodn., Kraków, ul. Floriańska 53. Telefon: 211 26.

Okna inspektowe

Przyjmuje się zamówienia na kompletne okna inspektowe, typu holenderskiego (wymiar 150×80, jedno szybowe), jak również na szyby potrzebne do naprawek.

Węgiel do opalania szklarni

Zwraca się uwage, że z zapasów węgla dostarczonego ogrodnikom do opalania szklarni nie wolno używać do

Kohle für Hausbrand- und Deputatzwecke strengstens untersagt. Der Verbrauch von Kohle ist auf das äusserste Mindestmass einzuschränken, wobei nochmals auf das Rundschreiben Nr. 5 vom 24. Juni 1942, das Anweisungen für sparsamste Verwendung der Betriebskohle enhält, hingewiesen wird.

celów domowych, ani też w formie deputatu. Przy spalaniu węgla należy wprowadzić największą oszczędność, przy czym zwraca się uwagę członków na okólnik Nr. 5 z dnia 26 czerwca 1942, który zawierał wskazówki oszczędnego użycia materiału opałowego.

Distriktsverband Radom

Anschrift

Distriktsgartenbauverband Radom, Trauguttastr. 61.
Sprechstunden für die Mitglieder: Montag und Donnerstag von 7 bis 12,30 Uhr.
Geschäftszimmer Radom, Traugutta 61, 2. Gebäude, 2. Stock, Zimmer 57—59.

Mitgliedschaft

Jedes Mitglied des Verbandes muss sich als solches jederzeit ausweisen können. Wer noch nicht im Besitze eines Verbandsausweises ist, beantrage bei seinem zuständigen Kreisgartenbauberater sofort die Ausstellung eines solchen.

Dem Antrag sind zwei Lichtbilder beizufügen.

Die Gebühren betragen 10 Zloty, für Ausweise von Arbeitnehmern 5,— Zloty.

Es wird darauf aufmerksam gemacht, dass diejenigen Mitglieder, die sich nicht entsprechend ausweisen können, von den Kreisgenossenschaften die Zuteilungen an Betriebsmitteln, wie Kohle, Hafer, Eisen usw., welche über den Gartenverband für die Mitglieder zugewiesen werden, nicht ausgehändigt erhalten.

Die rückständigen Mitgliedsbeiträge sind umgehend beim zuständigen Kreisgartenbauberater zu bezahlen und von diesem an den Verband weiterzuleiten.

Die Mitgliedsbeiträge für das Jahr 1942/43 betragen:

Fachgruppe Obstbau	10,— Zloty
Fachgruppe Gemüsebau	40,— Zloty
Fachgruppe Blumen und Zierpflanzen	40,— Zloty

Die Beiträge sind jährlich vorauszuzahlen.

Okręg Radomski

Adres

Związek Ogrodniczy, Okręgu Radom w Radomiu, ul. Traugutta 61.
Godziny przyjęć dla członków: poniedziałek i czwartek od godz. 7 do 12,30.
Miejsce urzędowania: Radom, Traugutta 61, 2-gi budynek, 2 piętro, pokój Nr. 57—59.

Członkowie

Każdy członek Związku winien się każdej chwili jako taki wylegitymować. Kto nie jest jeszcze w posiadaniu legitymacji członkowskiej, niechaj wniesie natychmiast u przynależnego swego instruktora powiatowego o wystawienie tejże.

Zwraca się uwagę, że odtąd będą tylko ci członkowie zaopatrywani przez powiatowe spółdzielnie w przydziały wszelkiego rodzaju, którzy się jako członkowie wylegitymują.

Do wniosku dołączyć należy 2 fotografie.

Opłata legitymacji wynosi 10,— złotych za legitymację członkowską, a 5,— zł za legitymację pracowniczą.

Zaległe składki członkowskie należy niezwłocznie wpłacić do instruktora powiatowego, a przez tego dalej do Związku.

Składki członkowskie za rok 1942/43 wynoszą od

członków grupy sadownictwa	10,— złotych
członków grupy warzywnictwa	40,— złotych
członków grupy kwiaciarstwa	40,— złotych

Składki członkowskie należy wpłacać rocznie z góry.

Distriktsverband Warschau

Anschrift

Distriktsgartenbauverband Warschau, Bagatela 3 A.

Saatgutserzeugung

Zufolge einer Anordnung der Regierung des Generalgouvernements, Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft, Abteilung Erzeugung, vom 1. Juli 1942, Akt. Z.-E. 6/305, sind alle Gartenbaubetriebe verpflichtet die zur Deckung ihres eigenen Bedarfes nötige Gemüsesaatgutmenge nach Möglichkeit selbst zu erzeugen.

In der laufenden Erzeugungsperiode betrifft diese Anordnung einjährige Gemüsearten wie: Erbsen, Bohnen, Tomaten, Gurken, Kürbis. Zu diesem Zwecke sollen aus den Anbauflächen dieser Gemüsearten rechtzeitig Quartiere zur Erzeugung von Samen bestimmt werden.

Es liegt im eigenen Interesse der Erzeuger, sich möglichst bestes Saatgut zu sichern. Es dürfen daher auch zur Samenerzeugung nur ganz sortenechte, starke und gesunde Pflanzen ausgewählt und für die Ernte von Samen die ersten (frühesten) Früchte zurückgelassen werden.

Bei der Herbsternte der zweijährigen Gemüsepflanzen (Kohl-Wurzel-Zwiebelarten usw.) müssen zu demselben Zwecke entsprechende, zur Samengewinnung im nächsten Jahr bestimmte Samenträger ausgesondert und in geeigneter Weise überwintert werden.

Es ist erwünscht, dass die Samenerzeugung auch über den eigenen Bedarf gesteigert wird und Überschüsse für die Versorgung des Gemüsesamenmarktes im nächsten Jahre bereitgestellt werden können.

Alle Mitglieder haben dem Verbande unverzüglich die zur Samenerzeugung bestimmten Anbauflächen anzugeben.

Okręg Warszawski

Adres

Okręgowy Związek Ogrodniczy, Warszawa, Bagatela 3 A.

Produkcja nasion

Na skutek zarządzenia Rządu Generalnego Gubernatorstwa, Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa, Oddział Produkcji z dn. 1 czerwca 1942. Nr. Akt. Z.-E. 6/305 winne wszystkie Zakłady Ogrodnicze dążyć do zabezpieczenia sobie we własnym zakresie produkcyjnym materiału siewnego w ilości potrzebnej dla pokrycia zapotrzebowania gospodarstwa.

W bieżącym okresie produkcyjnym odnosi się powyższe zarządzenie do warzyw rocznych jak: groch, fasola, pomidory, ogórki, dynie. W tym celu należy z ogólnej powierzchni upraw tych warzyw wyłączyć za wczasu odpowiednie kwatery nasienne, które zostaną przeznaczone na produkcję nasion.

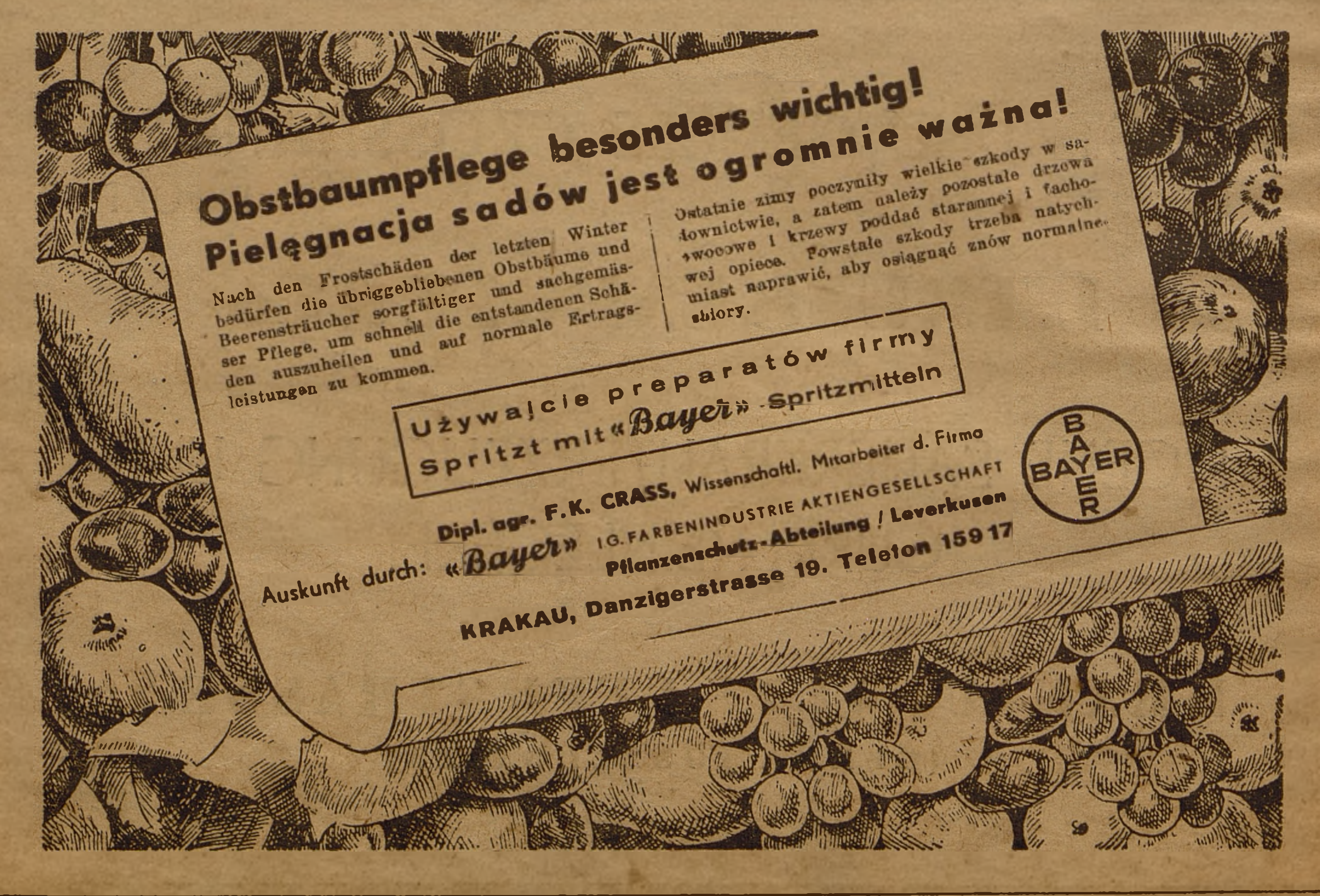
W interesie samych producentów leży zabezpieczenie sobie możliwie najlepszego materiału siewnego, a co za tym idzie wybranie dla produkcji nasion roślin bezwzględnie odmianowo czystych, silnych i zdrowych i pozostawienia dla zbioru nasion pierwszych (najwcześniejszych) owoców.
rzeniowych, cebulowych, kapustnych itp.) należy w tym samym celu wyselekcjonować i odpowiednio zabezpieczyć na zimę wysadki, przeznaczone do wyprodukowania nasion w roku przyszłym.

Zaleca się, by produkcja nasienia była doprowadzona na pewne nadwyżki ponad własne zapotrzebowania, dla zaopatrzenia rynku nasiennego w przyszłym roku.

Wszyscy członkowie są proszeni o niezwłoczne zgłoszenie Związkowi powierzchni upraw, przeznaczonych na produkcję nasion.

Räder müssen rollen!
Koła muszą się obracać!
GÜTERWAGEN SCHNELL ENTLADEN UND BELADEN!
WAGONY TOWAROWE SZYBKO OPRÓŻNIAĆ I ZAŁADOWYWAĆ!
GENERALDIREKTION DER OSTBAHN, KRAKAU

Verlagsleiter: Dr. F. Peter Lorz, Krakau. Hauptschriftleiter Dr. F. Peter Lorz Stellvertreter: Wolfgang Proksch, Krakau. Anzeigenleiter: Erhard Klein (Wehrmacht); Vertreter: Herbert Japes, Krakau. Verlag: Agrarverlag, Krakau, Nürnbergstrasse 5a. Telefon 116 79, 116 80. Druck: Zeitungsverlag Krakau-Warschau G. m. b. H., Krakau, Universitätsstrasse 19a, z. Z. ist Preisliste Nr. 1 gültig.